

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤ' ΤΑΞΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Περίληψη

Η Θράκη η Μικρά Ασία και ο Πόντος, ακμαία ελληνικά κέντρα

Οι περιοχές της Θράκης, της Μ. Ασίας και του Πόντου, παραμένουν κατά το 19^ο αιώνα εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι υπόδουλοι Έλληνες των περιοχών αυτών είχαν υποστεί κατά το 1821 διώξεις από τους Τούρκους. Διοικούνταν, υπό την ηγεσία του τοπικού μητροπολίτη, από εκλεγμένους δημογέροντες, από εφόρους και από τις επιτροπές των ναών.

Από το 1856 οι συνθήκες ζωής τους άρχισαν να βελτιώνονται. Εκεί, εγκαταστάθηκαν πρόξενοι και εμπορικοί αντιπρόσωποι από την Ελλάδα που με τη βοήθεια των κληρικών υπεράσπιζαν τα συμφέροντά των Ελλήνων.

Κατά το 19^ο αιώνα οι Έλληνες των περιοχών αυτών αναπτύσσουν έντονη εκπαιδευτική και πολιτιστική δραστηριότητα με στόχο την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας. Οι δαπάνες όμως των δραστηριοτήτων τους καλύπτονταν κυρίως από τους ίδιους, καθώς η βοήθεια από το ελληνικό κράτος ήταν μικρή.

Στη Θράκη, οι αναγκαστικοί εξισλαμισμοί, οι μεταναστεύσεις ή οι εκβουλαρισμοί κατοίκων (Ανατολική Ρωμυλία) και οι επιδημίες αραίωσαν τον πληθυσμό της. Οι Θρακιώτες όμως προόδευαν οικονομικά κάνοντας εξαγωγές π.χ. σιταριού ή καπνών της Ξάνθης.

Στη Μ. Ασία και στον Πόντο ο ελληνικός πληθυσμός κατά το 19^ο αιώνα αυξάνεται. Οι Έλληνες των περιοχών αυτών διακρίνονται στο εμπόριο και τη ναυτιλία. Καλλιεργούν όμως και τα γράμματα ιδρύοντας ξακουστά σχολεία, όπως η Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης και το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας.

Μεγάλες διαστάσεις παίρνει την εποχή αυτή και το φαινόμενο των κρυπτοχριστιανών (κλωστών). Πρόκειται δηλαδή για χριστιανούς των περιοχών αυτών που μόνο φαινομενικά είχαν ασπαστεί τη μουσουλμανική θρησκεία.

Στην ίδια κατεύθυνση και οι Έλληνες της Καππαδοκίας που προοδεύουν παρά τη γεωγραφική τους απομόνωση και τη βαριά φορολογία. Τυπώθηκαν μάλιστα και βιβλία στα караμανλίδικα στην τουρκική δηλαδή γλώσσα αλλά με ελληνικούς χαρακτήρες).